

רשומות

ספר החוקים

10 באוגוסט 2005

2025

ה' באב התשס"ה

עמוד

942	חוק שיפוט בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית) (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005
	תיקון עקיף:
	חוק שיפוט בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים), התשכ"ט-1969 – מס' 2
	חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1973 – מס' 3
947	חוק איסור מימון טרור (תיקון), התשס"ה-2005
948	חוק הכנסת (תיקון מס' 21), התשס"ה-2005

**חוק שיפוט בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית)
(תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005***

תיקון חוק שיפוט
בעניני התרת
נישואין (מקרים
מיוחדים) – מס' 2

1. בחוק שיפוט בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים), התשכ"ט-1969¹ (בסעיף זה – החוק) –

(1) בשם החוק, במקום "מקרים מיוחדים" יבוא "מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית";

(2) בסעיף 1 בחוק –

(א) בכותרת השוליים, במקום "נשיא בית המשפט העליון" יבוא "בית המשפט לעניני משפחה ובתי הדין הדתיים";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "של בית המשפט לעניני משפחה" יבוא "של בית המשפט לעניני משפחה (בחוק זה – בית המשפט) אלא אם כן על פי הוראות חוק זה נתונה סמכות השיפוט לבית דין דתי";

(ג) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "למעט במקרים האלה:

(1) שני בני הזוג הם בני עדה נוצרית אחת המקיימת בישראל בית דין דתי ואולם לאותו בית דין אין סמכות שיפוט מבחינה בין-לאומית להתיר את נישואיהם;

(2) שני בני הזוג הם בני עדה דתית אחת, למעט יהודים, ואולם לבית הדין הדתי הנוגע בדבר אין סמכות שיפוט מבחינה בין-לאומית להתיר את נישואיהם, ובלבד שראש בית הדין הודיע, בהודעה כללית לנשיא בית המשפט העליון, כי אינו מתנגד להחלת הוראות חוק זה במקרים אלה.";

(3) במקום סעיפים 2 ו-3 בחוק יבוא:

2. (א) בית המשפט מוסמך לדון בעניני התרת נישואין, לפי סעיף 1, "סמכות בית המשפט לעניני משפחה מבחינה בין-לאומית בהתקיים אחת הזיקות האלה:

(1) מקום מושבו של המשיב בישראל;

(2) שני בני הזוג הם אזרחים ישראלים;

(3) מקום מושבו של המבקש בישראל, ובלבד שהתגורר בה במשך שנה לפחות בסמוך להגשת הבקשה להתרת הנישואין;

(4) מקום מושבו של המבקש בישראל, ובלבד שמקום מושבם המשותף האחרון של בני הזוג היה בישראל;

(5) המבקש הוא אזרח ישראלי ומקום מושבו בישראל;

(6) המבקש הוא אזרח ישראלי והתגורר בה במשך שנה במהלך השנתיים שקדמו למועד הגשת הבקשה להתרת הנישואין;

* התקבל בכנסת ביום כ' בתמוז התשס"ה (27 ביולי 2005); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 12, מיום ו' בכסלו התשס"ג (11 בנובמבר 2002), עמ' 162.
¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 248; התשנ"ה, עמ' 398.

(7) המבקש הוא אזרח ישראלי ונמצא בישראל במועד הגשת הבקשה להתרת הנישואין, ובלבד שבאותו מועד, במקום מושבם האחרון של בני הזוג לא ניתן לערוך גירושין על פי כל דין.

(ב) לענין סעיף זה, "מקום מושב", של אדם – המקום שבו נמצא מרכז חייו או מקום מגוריו הרגיל.

התרת נישואין של בני זוג שלפחות אחד מהם בן דת מוכרת

3. (א) (1) הוגשה לבית המשפט בקשה להתרת נישואין ואחד מבני הזוג הוא יהודי, מוסלמי, דרוזי או בן אחת העדות הנוצריות המקיימות בישראל בית דין דתי, או התעורר ספק ביחס להשתייכותו של אחד מבני הזוג לעדה דתית כאמור (בחוק זה – בן דת מוכרת), או ששני בני הזוג הם בני דתות מוכרות שונות, יפנה סגן נשיא בית המשפט בכתב, לראש בית הדין הנוגע בדבר, כדי שיקבע אם יש צורך בגירושין על פי הדין הדתי שלפיו הוא דן, ולו מספק, כדי שבן הזוג שעליו חל אותו דין דתי יוכל להינשא מחדש (בחוק זה – פניה).

(2) היו בני הזוג בני דתות מוכרות שונות תישלח פניה לכל אחד מראשי בתי הדין הנוגעים בדבר.

(3) נשלחה פניה לבית דין דתי של אחת העדות הנוצריות – יקבע ראש בית הדין גם אם הדין הדתי שלפיו הוא דן מאפשר גירושין בנסיבות הענין.

(ב) (1) קיבל ראש בית דין פניה, ימסור לבית המשפט ולבני הזוג, בתוך שלושה חודשים מיום משלוח הפניה את קביעתו לגבי כל ענין שנכלל בפניה; הקביעה תהיה מנומקת; סגן נשיא בית המשפט רשאי להאריך את המועד לתקופה נוספת של שלושה חודשים, אם הודיע לו ראש בית הדין כי הדבר נדרש לצורך בירור העובדות.

(2) ראש בית דין רשאי להסמיך דיין אחד נוסף לשם ביצוע סמכויותיו לפי סעיף קטן זה (בסעיף זה – הדיין המוסמך).

(ג) קבע ראש בית הדין או הדיין המוסמך כי יש צורך בגירושין כאמור בסעיף קטן (א)(1), ולענין עדה נוצרית גם כי הדין מאפשר גירושין כאמור בסעיף קטן (א)(3), יעביר בית המשפט את הבקשה להתרת הנישואין לבית הדין הדתי, כדי שיקבע את המועד לדיון ולהחלטה בדבר הגירושין, ואולם אין בהעברת הבקשה כדי להקנות לבית הדין סמכות שיפוט בענינים הכרוכים בגירושין; לבית הדין יהיו הסמכויות הנתונות לו על פי כל דין לצורך הגירושין.

(ד) קבע ראש בית הדין או הדיין המוסמך כי אין צורך בגירושין כאמור בפסקה (א)(1) או כי הדין אינו מאפשר גירושין כאמור בפסקה (א)(3), או שלא נמסרה קביעה בתוך שלושה חודשים מיום משלוח

הפניה והמועד למסירתה לא הוארך, או שחלפה התקופה שניתנה כארכה – ידון בית המשפט בבקשה להתרת הנישואין.

(ה) על אף האמור בסעיף זה רשאי נשיא בית המשפט העליון לבקשת בעל דין או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שהוגשה בתוך מועד שייקבע בתקנות, להורות כי סמכות השיפוט בבקשה מסוימת להתרת נישואין תהיה לבית המשפט או לבית דין דתי אחר, אם שוכנע כי הדבר מוצדק בנסיבות הענין.

(ו) ראש בית דין רשאי להודיע, בהודעה כללית, לנשיא בית המשפט העליון, כי בהתקיים נסיבות מסוימות אין צורך בגירושין על פי הדין הדתי שלפיו הוא דן, כדי שבן הזוג שעליו חל אותו דין דתי יוכל להינשא מחדש; התקיימו הנסיבות המפורטות בהודעה הכללית, לא תישלח פניה לאותו בית דין.

(ז) בסעיף זה –

“ראש בית דין”, כל אחד מאלה לפי הענין:

- (1) לענין יהודים – נשיא בית הדין הרבני הגדול;
 - (2) לענין דרוזים – ראש בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים;
 - (3) לענין מוסלמים – נשיא בית הדין השרעי לערעורים;
 - (4) לענין בני עדה נוצרית – ראש בית הדין הגבוה של אותה עדה נוצרית;
- “דיין”, כל אחד מאלה לפי הענין:

- (1) לענין יהודים – דיין כהגדרתו בחוק הדיינים, התשט"ו-1955², המכהן בבית הדין הרבני הגדול;
- (2) לענין דרוזים – קאדי־מד'הב כהגדרתו בחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, התשכ"ג-1962³, המכהן בבית הדין הדתי הדרוזי לערעורים;
- (3) לענין מוסלמים – קאדי כהגדרתו בחוק הקאדים, התשכ"א-1961⁴, המכהן בבית הדין השרעי לערעורים;
- (4) לענין בני עדה נוצרית – דיין של בית דין גבוה של עדה נוצרית כמשמעותו בסימן 54 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922-1947⁵;

(4) בסעיף 5 בחוק –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי “אם חלים על פיו דינים שונים על שני בני הזוג” יבוא “או אם לא ניתן לפיו לערוך גירושין”;

² ס"ח התשט"ו, עמ' 68.

³ ס"ח התשכ"ג, עמ' 20.

⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 118.

⁵ חוקי א"י, כרך ג', עמ' (ע) 2738, (א) 2569.

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) לענין סעיף זה, "מקום מושב" – כהגדרתו בסעיף 80 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962";

(5) בסעיף 6 בחוק –

(1) אחרי ההגדרה "התרת נישואין" יבוא:

"גירושין" – לרבות ביטול נישואין, אך למעט הכרזה שהנישואין בטלים מעיקרם";

(2) ההגדרה "מקום מושב" – תימחק;

(6) במקום סעיף 7 בחוק יבוא:

"ביצוע ותקנות 7. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בצו בתי משפט מסוימים שיהיו

מוסמכים לדון בעניני התרת נישואין לפי חוק זה."

2. בחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953,⁶ אחרי סעיף 4 יבוא: תיקון חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) בישראל, תש"ל, עמ' 120.
4.א. (א) בלי לגרוע מסמכויות השיפוט לפי סעיף 1, לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעה לגירושין בין בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה, בהתקיים אחת מהזיקות האלה: (נישואין וגירושין) בישראל, תש"ל, עמ' 120.
ב) הוגשה לבית דין רבני תביעה לפי סעיף קטן (א) –

(1) מקום מושבו של הנתבע בישראל;

(2) שני בני הזוג הם אזרחים ישראלים;

(3) מקום מושבו של התובע בישראל, ובלבד שהתגורר בה במשך שנה לפחות בסמוך להגשת התביעה;

(4) מקום מושבו של התובע בישראל, ובלבד שמקום מושבם המשותף האחרון של בני הזוג היה בישראל;

(5) התובע הוא אזרח ישראלי ומקום מושבו בישראל;

(6) התובע הוא אזרח ישראלי והתגורר בה במשך שנה במהלך השנתיים שקדמו למועד הגשת התביעה.

(ב) הוגשה לבית דין רבני תביעה לפי סעיף קטן (א) –

(1) לא יהיה בכך כדי למנוע מבית משפט מוסמך במדינת חוץ לדון בתביעה לגירושין אזרחיים בין בני הזוג;

(2) הוגשה תביעה לגירושין אזרחיים בין בני הזוג לבית משפט מוסמך במדינת חוץ בטרם ניתן גט פטורין, לא יהיה בית הדין הרבני מוסמך לדון ולהכריע בגירושין האזרחיים.

(ג) היו בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה, גרושים לפי דין של מדינת חוץ, יהיה בית הדין מוסמך לדון בתביעה לגירושין כדין תורה או בתביעה להסרת מניעה להינשא כדין תורה, אף אם התובע בלבד הוא אזרח ישראלי.

⁶ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

⁷ ס"ח התשי"ג, עמ' 165; התשס"ד, עמ' 298.

(ד) לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעה לגירושין בין בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה אם התובע הוא אזרח ישראלי הנמצא בישראל במועד הגשת התביעה, ובמועד זה במקום מושבם האחרון של בני הזוג, לא ניתן לערוך גירושין על פי כל דין.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי להקנות לבית הדין הרבני סמכות שיפוט בענינים הכרוכים בגירושין.

(ו) לענין סעיף זה, "מקום מושב", של אדם – המקום שבו נמצא מרכז חייו או מקום מגוריו הרגיל.

ב4. הוגשה לבית דין רבני תביעה לפי סעיף 4א כנגד נתבע שמקום מושבו אינו בישראל, וקבע בית הדין כי התקיימו תנאי הסמכות שלפי אותו סעיף, יחולו הוראות אלה:

סדרי דין בענין נתבע שהוא תושב חוץ

(1) בית הדין יהיה רשאי לפסוק בתביעה רק לאחר שכתב התביעה הומצא לנתבע בצירוף הזמנה והעתק מאושר של ההחלטה בענין סמכותו של בית הדין;

(2) פסק בית הדין בתביעה לטובת התובע בהערר התייצבות מטעם הנתבע, רשאי הנתבע להגיש לבית הדין בקשה לעיון חוזר בתביעה בתוך מועד שייקבע בתקנות;

(3) נתן בית הדין פסק דין של גירושין כנגד הנתבע והנתבע לא קיים את פסק הדין, יהיו לבית הדין הסמכויות הנתונות לו על פי כל דין לשם קיום פסק הדין, ובלבד שאם פסק הדין ניתן בהערר התייצבות מטעם הנתבע, לא יינקטו אמצעים לפי חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995* (בפסקה זו – החוק), אלא לאחר שהתובע המציא לנתבע עותק מאושר של פסק הדין, הודעה על כך שהנתבע רשאי להגיש בקשה לעיון חוזר בתביעת הגירושין והתראה על נקיטת אמצעים לפי החוק, בנוסח שנקבע בתקנות;

(4) המצאת מסמך אל מחוץ לישראל לפי סעיף זה תיעשה בצירוף תרגום של המסמך לשפה רשמית במקום מושבו של הנתבע, כשהוא מאושר על ידי נוטריון.

ג4. בלי לגרוע מהוראות סעיף 9, התקבלה בבית דין רבני פניה לקבל חוות דעת הלכתית בענין הסדרת גט פיטורין בין בני זוג יהודים הנשואים כדין תורה שאינם נתונים לשיפוטו היחודי של בית הדין, או בענין היתר נישואין, רשאי נשיא בית הדין הרבני הגדול למנות הרכב של דיין אחד או יותר לשם מתן חוות הדעת.

חוות דעת הלכתית בענין גט פיטורין או היתר נישואין במדינת חוץ

3. (א) תחילתן של הוראות חוק שיפוט בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים), התשכ"ט-1969, כנוסחן בסעיף 1 בחוק זה בתום שלושה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה).

תחילה ותחולה

(ב) הוראות חוק שיפוט בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים), התשכ"ט-1969, כנוסחן בסעיף 1 בחוק זה, יחולו על בקשה להתרת נישואין שהוגשה ביום התחילה ואילך ועל בקשה להתרת נישואין שהוגשה לפני יום התחילה, וביום התחילה טרם החל הדין בה.

⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 139.

(ג) בקשה להתרת נישואין שהיתה תלויה ועומדת ביום התחילה רשאי נשיא בית המשפט העליון להורות על העברתה לבית משפט לעניני משפחה.

(ד) הוראות חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953, כנוסחן בסעיף 2 בחוק זה, יחולו גם על תביעות התלויות ועומדות בבית דין רבני ביום פרסומו של חוק זה.

ציפי לבני
שרת המשפטים

אריאל שרון
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

חוק איסור מימון טרור (תיקון), התשס"ה-2005*

1. בחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 10, בסופו תיקון סעיף 10 יבוא:

"(ז) הוראות סעיף זה לא יחולו על סוגי פעולות ברכוש או על פעולה מסוימת, אשר לעשייתן ניתן מראש היתר לפי סעיף 9(ד) אלא אם כן צוין אחרת בהיתר."

2. בסעיף 47 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(ג) תקנות, צווים, והיתרים לציבור בלתי מסוים, לפי חוק זה, יותקנו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת."

3. בסעיף 48 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "וכן יהיה רשאי כל אחד מהם, תיקון סעיף 48 בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, לקבוע בצו, לגבי תאגיד בנקאי או גוף, כאמור באותו סעיף, הוראות בדבר בדיקת פרטי הזיהוי של צדדים לפעולה ברכוש אל מול פרטי הזיהוי של ארגוני טרור מוכרזים, ופרטי הזיהוי של אנשים שהוכרז עליהם לפי סעיף 2 שהם פעילי טרור."

ציפי לבני
שרת המשפטים

אריאל שרון
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

* התקבל בכנסת ביום י"ט בתמוז התשס"ה (26 ביולי 2005); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 89, מיום י"ב בתמוז התשס"ה (19 ביולי 2005), עמ' 210.
1 ס"ח התשס"ה, עמ' 76.